

ข้อบังคับสภาการพยาบาล

ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพ
การพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อให้ครอบคลุมการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องด้านตา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๓) (ข) และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการสภาการพยาบาลจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง และได้ขึ้นทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตากับสภาการพยาบาล ให้กระทำการพยาบาล การคัดกรองผู้ป่วย การเจ็บป่วยทางตาฉุกเฉิน หรือการเจ็บป่วยวิกฤต และการฟื้นฟูสมรรถภาพการมองเห็น

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง และได้ขึ้นทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ให้กระทำการพยาบาลโดยการกระทำหัตถการ ดังนี้

๔.๑ การขี้สิ่งแปลกปลอมออกจากตา (Remove conjunctival or corneal foreign body) ในกรณีที่สิ่งแปลกปลอมไม่ฝังลึกในกระจกตาจนอาจเกิดอันตรายได้

๔.๒ การวัดค่าสายตาผิดปกติ (Refraction) ด้วยเครื่องมือ retinoscope หรือ autorefractor และทดลองเลนส์แว่นตา (Trial Lens set)

๔.๓ การขูดหาเชื้อจากแผลกระจกตา (Corneal scraping and curette) และส่งเพาะเชื้อจากบริเวณแผลกระจกตา

๔.๔ การวัดกำลังเลนส์แก้วตาเทียม (Intraocular lens power measurement) ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม

๔.๕ การล้างท่อน้ำตา (Lacrimal sac irrigation) ยกเว้นผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถให้ร่วมมือได้ เช่น ผู้ป่วยเด็กเล็ก หรือผู้ที่มีสติไม่สมบูรณ์

๔.๖ การเจาะตาคุ้งยิง (Incision and curette) ยกเว้นกรณีตาคุ้งยิงอยู่ใกล้ท่อน้ำตา หรือผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถให้ร่วมมือได้ เช่น ผู้ป่วยเด็กเล็ก หรือผู้ที่มีสติไม่สมบูรณ์

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง และได้ขึ้นทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตากับสภาการพยาบาล กระทำการรักษาโรคเบื้องต้น ดังนี้

๕.๑ ตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคทางตาตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยเคร่งครัด

๕.๒ การตรวจประเมินสภาพผู้ป่วยและสายตาโดยการซักประวัติ ตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคตา

๕.๒.๑ ภาวะฉุกละหุกทางตา

๕.๒.๒ ต้อลม ต้อเนื้อ ต้อกระจก ต้อหิน

๕.๒.๓ ตาแดงจากไวรัส แบคทีเรีย ภูมิแพ้

๕.๒.๔ ตาคุ้งยิง

๕.๒.๕ สายตาคิดปกติ สายตาสั้น ยาว เอียง ภาวะตาขี้เกียจ ตาเข สายตา

เลื่อนราง

๕.๒.๖ ท่อน้ำตาอุดตัน ตาฉะ ตามีหนอง

๕.๒.๗ อื่น ๆ

๕.๓ การตรวจประเมินสภาพตาและสายตา การบันทึกผลการตรวจ และการแปลผล

๕.๓.๑ การวัด VA (Visual Acuity)

๕.๓.๒ การวัดความดันลูกตาด้วย Schiottz Tonometer

๕.๓.๓ การตรวจดู retina ด้วย Direct Ophthalmoscope

๕.๓.๔ การวัดความโค้งของกระจกตา และวัดกำลังเลนส์แก้วตาเทียม

(Intraocular Lens)

๕.๓.๕ การใช้เครื่องมือพิเศษในการตรวจสภาพตาส่วนหน้าด้วย Slit lamp biomicroscope การวัดแว่นด้วย Retinoscope, Auto Refractor การวัดกำลังแว่นสายตาด้วย Lensometer การวัดลานสายตาด้วย Goldman VF, Computerized Visual Field การวัดมุมตาเข วัดการมองเห็นภาพซ้อน วัดการมองเห็นภาพ ๓ มิติ การตรวจตาบอดสี และการถ่ายภาพจอตา

๕.๓.๖ การบันทึกผลการตรวจประเมินสภาพผู้ป่วย และการประเมินสภาพตาและสายตา

๕.๓.๗ แปลผลการประเมินสภาพตาและสายตา เพื่อประกอบการรักษาโรคเบื้องต้น

- ๕.๔ การตรวจประเมินภาวะฉุกเฉินทางตาที่ต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและส่งต่อ
- ๕.๔.๑ บาดเจ็บทางตาจากอุบัติเหตุหรือถูกทำร้าย
 - ๕.๔.๒ กรด ต่าง สารเคมีเข้าตา (Chemical burn)
 - ๕.๔.๓ ตาแดง บริเวณรอบกระจกตา (Perilimbal หรือ ciliary injection)
 - ๕.๔.๔ แผลง หรือสิ่งแปลกปลอมเข้าตา
 - ๕.๔.๕ ตามองเห็นไม่ชัด หรือมีตมัวอย่างรุนแรง และเฉียบพลัน
 - ๕.๔.๖ มีอาการปวดตาอย่างรุนแรง
 - ๕.๔.๗ เลือดออกใต้เยื่อぶตาขาว (Subconjunctival hemorrhage)

ที่มีระดับการมองเห็น (Visual acuity) ลดลง

- ๕.๔.๘ เยื่อぶตาฉีกขาด (Conjunctival tear)
 - ๕.๔.๙ กระจกตาอักเสบจากแสงยูวี (U.V.keratitis)
 - ๕.๔.๑๐ กระจกตาทะลุ (Perforated cornea)
 - ๕.๔.๑๑ เห็นหยากไย่จุดดำลอยไปมาในลูกตา และ/หรือเห็นแสงฟ้าแลบ
- ๕.๕ การตรวจวินิจฉัยแยกโรค และให้การรักษาโรคเบื้องต้น
- ๕.๕.๑ เคืองตา
 - ๕.๕.๒ ตาแดง
 - ๕.๕.๓ ตามัว
 - ๕.๕.๔ อุบัติเหตุต่อดวงตาที่ไม่รุนแรง

ข้อ ๖ ส่งต่อผู้ป่วยไปรับการบำบัดรักษาจากผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เมื่อปรากฏตรวจพบหรือเห็นว่าอาการไม่บรรเทา มีอาการรุนแรงเพิ่มขึ้น มีโรคหรือภาวะแทรกซ้อน หรือมีเหตุอันควรอื่น ๆ เกี่ยวกับการบำบัดรักษา เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์บำบัดรักษา เวชภัณฑ์ เป็นต้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ยา ให้ใช้ยาได้ตามที่สภาการพยาบาลกำหนด

ข้อ ๘ เขียนบันทึกรายงานเกี่ยวกับประวัติของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อาการและการเจ็บป่วย โรค และการให้การักษาโรค หรือการให้บริการตามความเป็นจริง และต้องเก็บบันทึกรายงานไว้เป็นหลักฐาน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์เกียรติคุณวิจิตร ศรีสุพรรณ

นายกสภาการพยาบาล